



הבנינה. והיבטי באות ענין צריך להתנגד בה. והחמישי איך אופני קנותה. והחשי  
יתוכן המנגד שצריך להתנגדו הנבע. והשביעי מתי תתכן הבנינה מן הנבע ומתי לא  
תתכן. והשמיני שנבאר אבה הבנינה סמוכה למדות הטובות או המדות הטובות סמוכות לה  
(כלל אם הבנינה תלמה במדות או המדות תליות בה). והתשעי אם יתכן להתקבץ בלב  
האלם הנאות והבנינה אם לא. והעשירי ביאור תועלת הבנינה בעניני העוה"ו והעוה"ב:  
ופר א אבל הבנינה היא שפלות הנפש ושחיתות ומעוט ערכה אצלה והיא מדה ממדות  
הנפש וכאשר תתישב בה יראו אותותיה על האברים, מהם הלשון הרכה  
והקול הנמוך והענות בעת הזעם ומעוט הנסמך אחר הרכות עליה כאשר נאמר על אחד  
המלכים שאמר לסי שנתחייב אצלו לאחר שהביאו השוט חי' ה' לולא חזקת כעסי עליך  
ולית' נוקם ממך נקמה גדולה ומחל לו ואמרו עליו שיהיה אומץ איני יודע עון שחזא שוקל  
יותר מעונות' (ס"ב בעניני):

צדקת לב

[illegible]

וְעַתָּה נִשְׁמְרִים וְהַשֵּׁל שֶׁאֵין דָּם דְּרִשְׁתָּ אִיז וְיֵרָךְ דָּעִם קָאן וְיֵין דָּם אֲנִימָר פֻּעֲנִיקְוִיס וְחִרְבֵי  
אִיז דָּם פֻּעֲנִיקְוִיס אִיז וְיֵרָךְ כֵּן כִּיט דַּעַר קִנְיֵה הַחֲמִישִׁי אִיז דָּאָם פִּינְפֻסֶּע אִיז וְיֵרָךְ  
פֻּעֲנִיקְוִיס קָאן דֵּר צו קִינְיֵה הַחֲמִישִׁי אִיז דָּם וְעִקְרָטְוִיס אִיז תַּחֲבוֹן הַחֲנֻכָּה פֻּר דָּעִם וְעִקְרָטְוִיס מִתְרָה וְיֵרָךְ דָּעִם  
פֻּעֲנִיקְוִיס וְיֵרָךְ וְיֵין הַחֲמִישִׁי אִיז דָּם וְיִנְיֵקְטְוִיס אִיז מִתְרָה הַכְּבִיעָה וְעֵן עִם אִיז רִעְבֻם מִעֵן זָלָה  
וְיֵרָךְ קִנְיֵה וְיֵין וְיֵרָךְ אִיז נִיט רִעְבֻם הַחֲמִישִׁי אִיז דָּאָם אֲנִימָר אִיז שִׁבְעָר מִדֵּר  
וְיֵרָךְ פֻּעֲנִיקְוִיס אִיז דָּם אֲנִימָר פֻּעֲנִיקְוִיס וְיֵרָךְ אִיז אִיז נִיט וְיֵרָךְ אִיז דֵּר נִיט מִדֵּר פֻּעֲנִיקְוִיס אִיז דָּאָם  
מִיט מִדֵּר וְיֵין דֵּר עִיקְרָטְוִיס אִיז דָּם קִנְיֵה אִיז אֲנִימָר אִיז מִדֵּר הַחֲנֻכָּה אִיז דֵּר עִיקְרָטְוִיס אִיז דָּם  
אִיז קָאן נִיט וְיֵין נִיט פֻּעֲנִיקְוִיס אִיז דָּם נִיט וְיֵרָךְ אִיז אִיז יִתְבוֹן אִיז דָּם קָאן וְיֵרָךְ אִיז דָּם פֻּעֲנִיקְוִיס  
וְיֵרָךְ אִיז אִיז אֲנִימָר אִיז אִיז נִיט וְיֵרָךְ אִיז אִיז נִיט וְיֵרָךְ אִיז אִיז נִיט וְיֵרָךְ אִיז אִיז נִיט וְיֵרָךְ אִיז אִיז נִיט  
דָּם פֻּעֲנִיקְוִיס וְיֵרָךְ אִיז אִיז נִיט וְיֵרָךְ אִיז אִיז נִיט וְיֵרָךְ אִיז אִיז נִיט וְיֵרָךְ אִיז אִיז נִיט וְיֵרָךְ אִיז אִיז נִיט  
אִיז פֻּר רִעְבֻם וְעֵן :

[illegible]

ציון

פרק ב אבל ביאור חלקי הכניעה הוא שהכניעה החלק לשלושה חלקים . אחד מהם כחל  
את האדם ורבים ממני בעלי חיים שאינם מדברים והוא דלות הנפש וסבלת  
החזק אשר היתה יכולה לרחותו מפני סכלותה באופני דחיתו זה יהיה מן הכסלים  
שבכני אדם ועמי הארץ מפני מיעוט ידעיתם וחלישת הכרתם את נפשם וערכיהם זה  
נקרא כניעה סדרך ההסכמה אבל על דרך האמת הוא דלות (מ"ט דוח) הנפש ועורונה  
בסכלות הנוכח עליה מראות מה שיש בו תקנתה כמו שאמר (וי"ז) כי לכם צפת משכל  
על נא לתרומם . אבל הכניעה היא אשר תהיה אחד רוסמות הנפש והתנשואה מהשתתף  
עם הבהמות במדות המנוגות ונבחותה מדרסות פחותי בני אדם ביתרון חכמה  
ויקרת נפשו וידעיה כדורה במדות המנוגות והמנוגות . וכאשר יהיה סמוך לזה כניעת  
הנפש ושפלותה אז תהיה מדרה משוברת אבל וזאת זה אינה נכנסת במדות השפלות  
ומעלות הנפש אך במנוגות שבהן כי ענינה כזה כענין הבהמות . והחלק השני הכניעה

מרפא לנפש

וְיִזְכְּרוּן כְּכֶסֶד שֶׁנָּתַן וְלֹא אִמְרוּ חֹזֵק כֻּלָּם אִדָּךְ כִּסּוּס כְּעוֹד אֲלֵיטִים וְאִתְּדוּן עֲצוּמוֹת כִּדְכֵם:  
 עֲרִיב ב' וְהָאֵת בְּקִרְבָּהּ כִּדְרֵי הַבְּרִיחָה סוֹדָה שֶׁתּוֹכֵס לְקוּלָּהּ פֶּן יִסְתָּא מִלֵּד כִּשְׂעֵי בָּנָה כְּנֻג אֶלֶם כֻּלָּם  
 מֵין ז' שְׁמָה כִּשְׂמֵי פֶן סוֹד כֻּלָּם וְהַדְּבָרָה כֻּלָּם נִסְתָּא וְכִשְׂעֵי כִּתְּמִים סוֹדָה שֶׁאֵת לְחַרְבוֹתָיו דְּרִים לֵבָן מִסָּה  
 גִּינְיוֹתֵן וְאִמְרוּ עֲלֵי אֵת נֶאֱדָה רֵאשֹׁן וְיִי אֱוָה רָעִם שְׁלָה וְיִזְכְּרוּן שְׂחִיה וְאִמְרוּ עַד פִּלְעֻסֵם וְיִזְכְּרוּן אֵינִי יוֹדַע עַתָּה  
 ב' אֱוָה וְיִימֵי גִימְיָן עֲבִירָה פֶן מִינֵי עֲבִירָה וְאֵל מִשְׁתֵּי וְעֲנִין אֵינִי רִי עֲבִירָה פֶן בְּשֵׁם פִּלְעֻסֵם  
 פֶן אֵלֵי מִינֵי עֲבִירָה אֵי גִימְ פֶן רֵאשֹׁן מִינֵי עֲבִירָה פֶן רֵאשֹׁן עֲבִירָה פֶן רֵאשֹׁן עֲבִירָה פֶן בְּשֵׁם אֵת רֵאשֹׁן  
 עֲבִירָה מִינֵי-מִינֵי אֲדַרְבֵּי אֵת אֲדַרְבֵּי עֲבִירָה אֵי יוֹדַע עַתָּה כִּי אֵת וְיִימֵי גִימְ מִינֵי שְׂחִיה עֲבִירָה וְאֵל מִשְׁתֵּי  
 וְעֲנִין פֶן מִינֵי עֲבִירָה רָעִם מִינֵי עֲבִירָה וְעֲנִין אֵינִי יוֹדַע עַתָּה:

[illegible]



ראוי איינז דוריד מפני שאינו כולל את כל המדברים ולא ראוי בכל זמן ובכל מקום כי האסיר כשיצא ממאסרו והעבד כשיפודה את עצמו והלוה כשיפאד את חובו והתלמיד כשאיננו עם רבו והרש כשאיננו עם עשיר (מ"א והרש כשיעשיר) אינם חייבין להכניע להם ולהשפל ולשוח לפניהם. והחלק השלישי הכניעה לבורא ויתברך וחובתו כוללת כל המדברים והם חייבין אליו בכל זמן ובכל מקום ואלו היתה כונתנו בשער הזה והנכונע הוא הנקרא בספרי הקדש עניו ונכזה בעיניו וצנוע ודכא ושפל רוח ורוח נשברה ונדרה ודך לבב ונכה רוח ולב נשבר ונפש שחה. ומה שנדבר בכניעה סתם אין כונתנו אלא ההלק השלישי הוזה אשר היא המדרגה העליונה שבכניעה ומי שעלתה בידו אין רחוק ממנו דרך קרבת אלהים ולעמוד לפניו ויהיה מקובל ורצוי אצל הבורא כמ"ש (מסליס מ) ובחי אלהים רוח נשברה לב נשבר ונדרה אלהים לא תכזה:

**פרק ג** אבל הסבות אשר תהיה הכניעה והשפלות בעבורם מן האדם אחר נאותו עשר. אחת כשיחלש כחו מתנועתו המבעית מפני חלאים או מוג רע או חלישות

ונאמן ונס אייך. ברארף צום אגדרין כח עד נדך צו אים ככניע זיין. והחלק הזה איז דר חלק פון כניעה אום תוא ראוי האמשע. עם איז שוין רעקט דען קען גרער זיך ככניע צו זיין צו דעם וואס קען ברארף איינז דוריד איז דם אבר גיט מקיד מפני שאיננו כולל ויחיל עם איז גיט פאר אלע מענטשן דען עם גייט מער גיט אן נאר ביא דעם וואס עד ברארף צום אגדרין אבר עם גייט אן ביא די אגדרע מענטשן ווס ברארף גיט אייך צום אגדרין ולא ראוי בכל זמן און אדך שקט זיך עם גיט אין אלע צייט און אלע עקמך כי האסיר ווארם דר גיפאנגער אז עד גיט שוין ארס פון זיין תפיסה והעבד און אז דר קעקט גיט זיך אום פון זיין הארץ והולח און אז דר לך האלט זיין חוב והתלמיד און אז דר תלמיד איז גיט מיט זיין רבי אין איינס הרש און אז דר ארס פאן איז גיט אין איינס מיט דעם עזשאר אינעם חייבין להכנע זינען ויזא גיט חביב זיך ככניע צו זיין און זיך גידערי צו האלטן ולשוח און צו זיין איין גבולין לפנים פרי ויזא דרום איז די כניעה גיט מקיד והחלק השלישי און דם דריסר חלק פון כניעה איז הכניעה לבורא י' קען ואל זיך ככניע זיין פרי דעם בשעפר ויתברך וחובתו כוללת און זיין ריב איז שוין ווא פאר אלע מענטשן בלומר צוא אים ויזא זיך חביב ככניע צו זיין אלע מענטשן והם חייבין אליו כן און ויזא ויזא חביב ככניע זיך זיין פאר אים אין אלע צייט און אין אלע עקמך ואילו היתה כונתנו און צו דר כניעה ווס קען ברארף זיין צום בשעפר איז אגדר פונעם גיט צו שיינן אין דעם הארטן שער והנכונע און דר ווס האלט זיך אגדר מענין תוא הגראם בספרי הקדש דר ווערט אן גרפן אין די הייליגע ספרים די אלע געפן עניו דר וואס האלט זיך ביי זיך ארס גבזה בעיניו און דר ווס איז ביי זיך ועקעקט מבקח וצנוע און דר וואס האלט זיך בגזעזות ודכא און איין דר שמוקענר ושפל רוח און גידרי גיטם ורוח נשברה און איין צו ברארן גיטם ונדרה און איין שלאפן ויד לבב און ווייך העדציג ונכה רוח און שוואך גיטם ולב נשבר און איין צו ברארן הארץ ונפש שחה און איין גבולין ליב. ומה שנדבר בכניעה און ווס מיד וועלן און הייך אין דעם שער פון סתם אגדר מענין אין כונתנו אלא החלק השלישי איז אגדר פונעם נאר אדך דר כניעה פון דעם דריסר חלק ווס קען ואל זיך ככניע זיין פאר נאם ביה אשר היא כי וואס די כניעה איז די העקעקע סתם פון אלע אגדר מענטשנים ומי שעלתה בידו און דר וואס האט זיך גיטן צו דר כניעה אין רחוק סמו כי איז פון אים גיט ווייט דר וועט ויזא ארס קען פאן זיך גידערי צו נאם ולעמוד לפניו און פרי אים צוא שמיין ויהיה מקובל און עד וועט נתקבל און מרצה זיין ביא דעם בשעפר ויזא עם שמיים אין אלהים ובחי אלהים דם ששכונג ווס קען ואל ששכונג פרי נאם ויה נשברה איז איין צו ברארן גיטם לב נשבר ונדרה און צו ברארן און צו שמוקען הארץ אלהים לא תכזה נאם נאם גיט פרי ששכונג:

אבל הסבות אשר תהיה הכניעה כי אבר די קבות ווס דרין ויזא קסט אז דר מענטש ואל זיך האלטן אונקער מענין און גידרי אור נאותו נאך זיין נאנה דאם האמשע עד איז פריש גיטן איין בעל נאנה פון דעם ווענין דרין קבות ואל עד ווענין אונקער מענין עשר די קבות ויזא צענה היתה די איינע איז כשיחלש כחו אז זיין כל ווערט שלאה מתנועתו המבעית פון זיין נאסיון ליקע

תנועת

הרכבתו ויכנע בעבור זה ויתונו אל האלהים ולבני אדם כמו שאמר (ס"ק) ויכנע בעמל לבם וגו'. והשנית כשימצאוהו פגע או ריש ויצטרך לבני אדם אחר שלא היה צריך להם ויכנע להם והשכר רוחו מהתנאות בענינו כמו שאמר (שמואל ב') והיה כל הנותר בביתך יבוא להשתחות לו וגו'. והשלישית כשתהיה עליו לולתו מוכה עורפת ויראה חסדו עליו ויכנע לו כמו שאמר (מל"ט) רבים יחלו פני גרוב וגו'. והרביעית מי שתחייב לחבור דבר ואינו יכול לפרועו ויכנע לו כמו שאמר (ס"ב) אם אין לך לשלם וגו'. והחמישית מי שהאז במסר אויבו ויכנע לו ותשוח נפשו כמ"ש (תהלים ק"ז) ענו בכבל גרלו וגו' ואמר (א"י"ג) ואם אמורים בזקים. והששית העבד שאינו יכול לפרות עצמו מיד אדוניו ויכנע לו כמ"ש (תהלים קנ"ג) הגה כענין עבדים וגו'. והשביעית כשתמצאנה את האדם צרות ונפעים מעצבים תשבר רוחו ויכנע לבבו ככתוב (ויקרא ט') או אז יכנע לבבם הערל. והשמינית כשיחשוב עם נפשו בהמרותו האלהים במוכתו ובעמל כה במסום השבח עליה ויכנע

מרפא לנפש

[illegible]

יבוס ויכלס מן האהדים כמ"ש (סוף ח) אלהי בושתי ונבלמתי. והתשיעית כאשר יוכיחנו הכורא ויכלימנו על הפרותו אותו יכנע ויפחד כמו שאמר על אהאב (מלכ ב כל) הראית כי נכנע אהאב מלפני. והעשירית כשיגיש בקרבת המות ובוא יומי ויחשוב באימת המות ובשמד הדין והחשבון ויכנע וישוח ותקל נפשו בעיניו ויתחרט על חליפת ימיו וכולת חייו מבלי צדה במעשים טובים יקדם לפניו לעת נסעו כמ"ש (ישיע נ) פחדו בציון חטאים: פרק ד אבל באיזה ענין הייב להתנהג בבניעה ובשפלות אומר כי הבניעה חייב אדם להתנהג בה בשבעה ענינים. אחד במשאו ומתנו עם אנשי דורו ובמנהג המוב עם בני מינו כאשר אבאר כמה שאתי עתיד לדבר בו וכו' אמר הכתוב (חפלים ט) נבזה בעיניו נמאס. והשני כשיפגע הבמים ברעת אלהים ובתורתו והחסידים הקרובים אל האלהים כמו שנא' (סס קמא) יהלמני צדיק חסד ויוכיני ואמר (משלי יד) שחו רעים לפני טובים. והשלישי

## סרפא לנפש

ולחיות לוי כמ"ש מלא על משאלי ביום נכרוז וסגל'ם סיו רועל לנפול נכח שמי: והעשירית כשיגיש בקרבת המות כיו יל' טיבוע משגמו וזכר מתחרט עכ' כמות כלל'ם שפענורס ויכנע באלו כדו סיגול לו סלחם סדוק טיבוע ולא ימסון מלכונם עד שפגמו בו מנפס רשע ורועו כתי כלאשמות רק יכנע במהרה כל שפיתים וסס סילוד ויכל לעל כשע פ"ס סוף סיד כל' סה ונכער כמסופס סין פ"ס וססין:

פרק ד נבזה בעיניו נמאס סי' סדר'ק אל'ם סכא סול' המים וכי' לוי' סחמל'ס כוס אל'ם סול' נבזה בעיניו נמאס כ"ו וכל סחמור וסמר כסנכנס ססין סול' לסמיו כמ"ס ולא פסל לרסכו רעס ונ"ו: יהלמני צדיק חסד ונ"ו: כשי סוב לו

פר יין נטפס וסס ער מוטס אים. אדר (במובח) אין דר וזה נוס דר בשעפר ראם אים נטפס. נטפס ראם ער ויורד גישעניגס דרינו. ער ראם אים גישעניגס פיר עשירות ראם ער גיס דר עשירות ויורד גישעניגס קעניג אים ובעסו כח אונ. ער דם ויורד גישעניגס מיט די מכות נוס דר בשעפר ראם אים נטפס אגשטאט וסס ער ואלס גיהעקס לויגן אים דר פר צו ער וועט דס גדיינקן ויכנע ויבוס וועט ער וזה ככנע יין אונ וזה שעקן פר ראם וינא עקרא ראם גינאגס אלוו בשתי ונבלמתי סין ראם איה בין פאר שעקס גינארין אור הייבן סין פנים קעניג דר והתשיעית אונ דאס גיינטס אים נאשר ויכוננו הבורא אין דר בשעפר וועט אים שטראפן דורך אין ויכליטנו אונ ער וועט אים פר שעקן איה דעם נוס ער ראם אים ויורד גישעניגס יכנע ויפחד וועט ער וזה ככנע יין צו אים אונ וועט וזה פארקאט פר אים ווי ער ראם גינאגס צו אהאב הראית כי נכנע אהאב מלפני ראקסו גיעקן וינא אהאב איו אונקס מעניג גינארין פר סיר והעשירית אונ דס עעניגטע אים כשיגיש בקרבת המות אונ ער וועט פילן אונ דר מוטס אין נאעקנס צו אים ובוא יומי אונ גיינקט אונ עס וועט קוקן יין מאג פון דעם מוטס ויחשוב באימת המות אונ וועט טראקטן אין דעם פארקט פון דעם כווס ומעמד הדין אונ וועט טראקטן וינא ער וועט פרארפן שטיין פאר דעם דין פון דעם בשעפר אונ וועט סתין וקשבו אפ געבין ויכנע דען וועט ער וזה ככנע יין ויחש אונ וועט יין אין גיבויגן ותקל נפשו אונ וועט וזה געלפסט גרינג האלפן אונ וועט שון גיט ראדיגן גיין גארה ויחחרס אונ ער וועט תרסה האפן אור דעם וואס ויגעט פגע ויגן אונקס גינאגן וסכולת חייו אונ ויין לעבין אונ פר לענד גינארין אונ אצייט מבלי צדה אונ ראם וזה גיט אן גיגריש קיין שפיון אונ כעששים טובים יקדמו לפני וינא ואלין פר אים פרקער גיין אונ ער וועט אונקס ציין פון דר וועלס וינא לשעיה תבא ראם גינאגס פחדו בעיני חטאים פארקט איה אין דר שטאט ציין איר ויגריגס:

אבל באיזה ענין הייב להתנהג בבניעה ובשפלות אבר מיט וואס פר אין אופן אין דר קעניגט חייב וזה צו האלפן אונקס מעניג אונ גיערעג אונר וועל איה נאן כי הבניעה חייב אדם כ"ו אונ דר ויגן וואן אין דר קעניגט וזה חייב ככנע צו יין אחר מוטס איהנס פון דר ויגן וואגן אונ במשאו ובמתי און יין מלא ויפון ווען ער האנדיילט מיט איהנס פון דר דור ובמנהג המוט אונ ואל וזה פירין מיט אין גוטן מקנה מיט דר קעניגטן וואס ויגן יין גלייבן כאשר אבאר ווי איה וועל וייפער דער פון בשלידן וכו' אמר הכתוב אונ פון דעם וואס דר פסוק נבזה בעיניו נמאס וזה ויגן ויגן מקנה מבזה האשעט ער איו אצדיק אונ איהן עושר האלם ער וזה פארט גיט בעל גארה אונ האקט וזה גאר גיט פר קיין צדיק והשני אונ דס אונקס אונ כשיפגע הבמים כ"ו ווען ער בפעניגס אונקס וואס ויגן גיגן הקמים אין דעם וויסן שאפט פון גאט אונ אין יין תורה והחסידים כ"ו אונ דר חסידים וואס ויגן

שער הכניסה

כשישבתוהו במדותיו המובנות הייב להכנע ועביר על לבו מה שקדמו לו מן הענות ההטאים אשר הבורא יודעם וסמם אותם עליו והארזך לו כדי שישבו מהם ואל ישמח במעות בני אדם בו אך יאכל בעבור שהבורא יתעלה יודע באמת רוע מעלליו והתעלמותו מפרוע חובות האלהים וגמול מוכרתו ויכנע בלבו כמו שאמר (הגלים לח) כי עוני אני אדאג מחטאתי. והרביעי כשמספרים כגנותו יכנע לכבוד ויודה לו על אשר נלה לו מעט מדרבה לסרו ולחובתו כדי שישבו אליו כמו שאמר (ויגל לו) ואנח למוסר. ההמישי כשמסיב לו הבורא בעולם הזה בסיני המובנות יכנע לאל מפני כובד משא חובת ההודאה עליהם וישל לפני מיראתו שלא ותהינה לנפכה. ממנו כי רוב המסכן בעולם יהיה לאדם מל' דברים. למוכו מאת הבורא יתכבד או לנסיח ומתכן או לנפכה ומכשול. ויטמן המוכה שיהיה בעליה שרוד בקיום חובות הבורא מהתעסק בה ותהיה מכה להוספם במעשה

מרפא לנפש

[illegible]



ואמר (פס ס) והיה כבוד ונבל תוף וחליל ויין משתיהם וגו'. וזאת היא הנקמה בדמות המובה. והמשכיל כשתבוא לו מובה והעולם מקבול כחפצו בכל עניניו יכנע מיראתו שלא תהיה נקמה מאת הבורא כמו שנאמר (קטל ט) עושר שמור לבעליו לרעתו. והששי כשהוא קורא בתורה ובספרי הנביאים ורואה הגמול והעונש ויודע כנפשו כי קצר בחובות האלהים התחייב להכנע ולהשפל לפני הבורא יתברך קיראתו את עונשו כמ"ש ביאשיהו (מלכים כג) ויהי כשמוע המלך את דברי ספר התורה ויקרע את בגדיו ואמר לו הבורא יען נרץ לו לבדך ותכנע מפני ה'. והשביעי כשהוא מתעסק במעשה מסעשי העבודה בצדקה ותרומה או מצוה או רשות או תוכחה שלא יתעסק בו ובלבבו שום נאה זמנה אבל יכנע

מראש לנפש

אחרים לנו מזה סקלים טלל יסוד לנו חלק לעולם נעשה לנו כנאל בחינוך פכיל וכו' ע"ד חלמיז ומשלים ונחליו אל פניו להלכידו בעובדי ומהלך בחלון וסלטי טוקטים על מבינס וואנס הסרים כל טוב עד לחריזים זה לטובנו וזוכה לבטי מולמים ולח משלם אל פני וזכיון. ולבטי כול בשנים וללאו דרך יסוד טוסק ואל היו טולך כחמונו בדרך יסוד לוי כהלי ימיו ישלכו ובהחיותו יסוד נגל. ואמר והיה כבוד ונבל וגו' ואל פועל כי לא יכנסו ומעשה ידיו לא רלו. מלכטי שבו שנים כללו לא רלו נכדיוטו. וזאת היא הנקמה בדמות הכובד כול סוכר מלכותו וידיסנו כחענינו טקל לו נכדו אל טלמם כשיי ראל נקום חמונו על משי מלכטי וידיס עכדו לרעתו כי פל כדוכ כול כדכס כחענינו לו וטוסק כל חשומה כי נכדו ואל סוכ טק ואל פל מלחם על לבו לנשוח כלום כחכס כעכר עיס פ"ל מלח מלח ידים עכדו ככס לנשוחו כדור"ל ולקך כחענינו כחכסל לו טוסק וידיס וכד יכא לו יוכנס פן וואלי עכדו עמד לו לרעתו. והעולם מקביל כחפצו בכל עניניו כטובים ויכענונו כול מקבל כחפצו. וידי מקולן כחפצו. את דברי הספר שמאל כחכס כס יולך כי חוקך ואל מלך פניו. ואמר לו הבורא יען וגו' לכן כני חוסק אל חוסק וזלספת אל קדוסיך כלום ואל מלכטי טעיד ככל כדכס חכר חלי מלח על טמקום כוס פ"ל. כצדקה וכו' פ"ל או כחענינו מה כסאל חוכ' ונלסס מלכטי. מלום או כחענינו מה כסאל רשות כמו כחפצו

חשובה און צו לופן דר פר דעם בישעפר וואס האט די מוכה געגעבן און דאנקט אים נאך גיט דר פר ווא יריגט אונ ער פילט גיט און מראכט גיט מיט וואס פאר איין דרינקט ער איז חייב דעם בישעפר פאר דעם גוטס פאז צו דיין. וויא דר פכדק זאגט אין ישעיה והנה ששון וששחה רחוב בקר ושלות זאן און עס איז פרייד און לוקסאקייט רינד. און שאף שפעקייט פלוקר דא רשעים זאגן לאמיר עשין און גרינגן און פרייליך ויין כי מיר נמות ווארעם מארגן ווערן מיר שפעקייט דער. די נביאים זאגן און אז רשעים וועלן קין עולם הבא גיט האבן לאמיר חאטשעס האבן עולם הזה וזאת היא הנקמה און דאס הייבט איין הקדש דאס געלט איז אים געגעבן פון ויין ביין וועגן בדמות המובה און אים דאכט ויה און מיינט דס איז אים געגעבן גווארן פון ויין מוכה וועגן ברי ער זאל האבן גענוג עולם הזה. והמשכיל און דר וואס איז קלוג כשתבוא לו מובה אז עס קיבט אים עקס גוטס והעולם מקבול כחפצו און עס גייט אים אוף דר וועלט אין אלע זיינע זאכן אזו וויא ער וויד זינע ווערט ער אונטער מעניג מראתו ווייל ער דס מראט טאכר דס אים דר בישעפר דס געגעבן פאר איין נקמה וויא עס שטייט אין מלכות עושר שמור לבעליו לרעתו אפט מאל איז גיהנם צו איינס דס עשיירות פון ויין ביימקט וועגן והששי און דס וועקשעט איז וויא אפענגטש זאל ויה פכניע ויין כשהוא קורא בתורה אז איינער לערנט אין דר תורה אדר אין די כפרים פון די נביאים ורואה הגמול והעונש און עקט וויא דארט שטייט אז פו גוטע מעשים פאצאלט דר בישעפר גוטס און פאר שפעקט מעשים ווערט קען גיטראכט ויודע כנפשו און ער ווייבט דאך ביי ויה אז ער דס גיט גינג גינגן דס וואס ער איז חייב צו פאן צו גאט מלכות התחייב להכנע ולהשפל איז ער מרדכי ויה פכניע ויין און ויה גייערני האלטן פאר דעם בישעפר וחקדק מיראנו את עונשו וויי ער דס מראט ער זאל גיט גאטראכט ווערן וויא עס איז גינגט ביי האשדד הקדש ויהי כשמוע המלך את דברי ספר התורה און וויא דר פלך דס גייערני דר ריד פון דר כפר תורה ויקרע את בגדיו דס ער צו ריסון זיינע גלייך מחבבי ער דס ויה גפארקטין פאר דעם עולם וואס דאכטן שטייט ואמר לו הבורא דס אים דר בישעפר גינגט יען דר לבד דרום ווייל ביין הארץ איז ווייך ותכנע מפני ה' און דו ביסט אונטער מעניג פאר מיר גאט וועקסט אין זיינע זאכן גיט ווערן דאס געגעבן וואס וועל ביינגן אוף דער עקסא. והשביעי און דס זינעטש און כשהוא מתעסק כו ווען איינער איז ויה מלכטי גאט צו דיין מיט מלשום מוכים בצדקה דיינו ער גיט צדקה וחפצו אדר ער דאכט און מזה אדר ער מוט אפצוה וואס ויא שטייט גייערני אין דר תורה או רשות אדר ער מוט עקים גוטס וואס שטייט גיט גייערני אין דר תורה דיינו ער זאגט בקלות פון תהלים אדר אזו אנליקין חאטשעט עס שטייט גיט בפרדס אין דר תורה

וישפך לפני הבורא בנללו ובנסתרו ואל יחשבהו בנפשו למאוסה אצל נודל מה שהוא חייב בו לאלהים מבפלי המעשה ההוא כמ"ש (מיכס ו) במה אקדם ה' אכה לאלהי מרסם הירצה ה' באלפי אילים וגו' הגיד לך אדם מה טוב וגו' :

פרק ה אבל אופני קנות הכניעה והדרך שמקל אותה על האדם הוא שתהיה מחשבתו ורעיונו תמיד בשבעה דרכים . אחד מהם שורש היותו והתחלתו מן הבלגות והדם אחר התעפפם ובאיש ריחם ואחר כך הוא נזון מדם הטומאה כל ימי עמדו בבטן אמו, אחר כך יצא והוא הלזש ודל בנופו ואבריו ואחר כך יעלה מן המדרגה הזאת אל המסוכה לה עד שגיע לרוב שנותיו, אחר כך יהלו ימי הזקנה עד שימלאו ימיו . ואמר אחד מן החכמים אני תמיד כספי שעבר במעבר השתן והדם פעמים היאך יתנאה וינבה לכו כי המהשכה בזה ובדומה לו מענין האדם מחיבת הכניעה כמו שאמר דוד המע"ה (תלמיד קמל)

### טראפא

ונקטת סתמולס ויוולא נכקוה או שמכחו וזמר ממעמד עד הומס וזיוות שגומם תחכים סוים ססס וזמר מלוקס : במה אקדם ה' אכה לאלהים כפוף כעך לך לזם מה טוב ומה ה' דורש ממך וגו' :

פרק ה אחר מהם שורש היותו כיו כמ"ס חזיל כספולס בלסס דכיס ולזין אלה כל לזיד עטירס דע מלזין כלס כ"ו : כן הבלגות עטין כסכד מעטין כעכד סכלס : אחר התעפפם וכו' חז"ל מ"ס וזה דורס בהכמת סכעס סלזין סכעס לספחוס סוס כסס אלזכ יסכד יספחוקל לספחוס לזכס כסלסוס וזלכוס לזכס אלזכס כי סככדל יוקסס לכל כסווס וזלז וזלז אחר סכסוס סווס כמו סגרגזי כדע לא ינמחו אל"כ ודקנו קודס לכן בלזין ולזכיס ינמחו וכן ספס סודע לא יסכוס מענו סולד עד סכסוס וז"ל סכל"ד כסכסוס ס' (מי יזכר וכן רמזו חז"ל במחמס מלזין כלס ספסס סכוסס סכ"ל : כספי שעבר במעבר השתן כיו כ"ו פסוסס סוכר סלסס כלסוס מקוס סכסד וספסן סוכיס דרך סס אלה כעססוס כחוס סלסס וסכפי כוסלסו ללזור

הזרה עס אזי אכר פאכס גומ אזי ויה נלזכ צו וזין או תוכחה אדר ווען ער שטראפאט אײנעם כיש שטראפאט ביד מה ער ביי דעם אלעקן וועדן שלא יתעסק בו כו אז עס זאל גיט זיין אין זיין בארצין קיין שום גאון און ער זאל בשעת פיעטה גיט האבן קיין שום גללות אבל יכע וישפך נאר ער זאל ויה פכניע זיין און גיערעג האלמין פר דעם בשעפר בגללו ובנמטיו אין יגע אנפלעקשע זאכן און אין זינע פר ברינגע זאכן ואל יחשבהו און די מצוה וואס ער מוז זאל עס ביא אים נאר גיט גיערעכט זיין אזל גורל אנקעגן דא גרושע שולדריקייט וואס ער איז שולדיג צו נאט סכפלי המעשה ההוא זאט סטעפס אן פיל מאפל איידר די מעשעס טובים וואס ער הט נאטן וואס מיקר הבריות זאטם במה אקדם ה' כיש וואס קאן איה מיד פאר קיפן פר גאט אכה לאלהי מרסם איה זאל מיד אנפך סעיג סאכן פר דעם הויכן נאט הירצה ה' באלפי אילים ויל דען נאט אן סווינד וויידר זאל מען מקריב זיין פר קרבנות היד לך אדם מה טוב מען הט דיר שוין גיטאט דו מענטש וואס דיר גומ אזי דו זאלסט קאן מעשים טובים :

אבל אומני קנות הכניעה אכר די אופנים וויא אדם מען קאן קיפן צו דעם מען זאל וזין אנפיד מענין הורד שטיקל אותו און כיש ווס פאר אדרה קאן דר מענטש גרינג דר צו קיפן הוא איז דס שתהיה מחשבתו אז וזין ממשכה און וזין בטרקטונג זאל תמיד וזין אין ויזן ואכן . אחר מהם אײנים פון ווי איז שורש היותו ער זאל גידינגן דעם שורש פון וואגן ער איז גיטאנן והתחלתו און וזין אן הייב ווי ער הט אן גרונן בשאפן צו ווערן מן הבלגות הדיס פון וועל און פון בלוט אחר התעפפם נאך דעם אז אלץ ווערט פר דאריין און צו נאסן ווערט ער ערשט דר פון בשאפן ואחר כך הוא נזון און דר נאך ווערט ער גילשפייט פון אום ריין בלוט כל ימי עמדו בבטן אמו וזלז אלץ עייט ווס ער איז אן מוקרס ואחר כך יצא כו און דר נאך גייט ער ארום אף דער וועלט שלאף און קאנאער אין ליב און אן דר גליקר ואחר כך יעלה כו דר נאך גייט ער פון אײן פיעלה צו דער אגריד ער שגיע לרוב שנותיו ביו עס גייט אים אנוועק ויני רוב יארן ואחר כך יהלו ימי הזקנה דר נאך הייבט ויה אים אן ויני אלטי מען עד שימלאו ימיו ביו ויני מען ווערן דר קילס און ער שטראפאט ואמר אחד מן החכמים און איהר פון דר קלוגי ליט הט נאקאט אני תמיד איה פר וואגנר מיד פון דעם מענטש ווס פון דא אף אזי איין אדם בשאפן גיטאנן הייד יתנאה ווי אזל זאל ויה אעלער קאנן בעל גאון האלסן און דר ויזן ויה ויזן הארץ כי המחשבה בזה כו דען ווער עס גידינגס אין דעם און נאך אזל אעלעין וויא דער מענטש ווערט צו טף גילשעלס מחיבת הכניעה דס ברינגט אז ער זאל



מרשא לנפש

כשהיה



נגל העליון והכל אצל גדולת הבורא יתברך כאן יבנע בנפשו וישפיל לפני בוראו כמו שאמר (ספס"ט) מה אנוש כי תזכרנו גו'. והדששי כשקורא בספרי הנביאים ורואה חזק עונש הנאים והנבוכים כמו שאמר בנאור והנבחות (ימ"ט ז') עיני נבחות אדם שפל וישח דום אנשים ונשכב גו' ואמר (ס"ט) כי יום לה' צבאות על כל גאה ורם ועל כל גשא ושפיל ואמר בשתי הכתות (ספס"ט קמ) מעורר ענבים ה' משפיל רשעים עדי ארץ גו' ואמר (ס"ט קלח) כי רם ה' ושפל יראה גו' ואמר כשפלים (ס"ט) נתונים וירשו ארץ ואמר (יפס"ט סא) יבנה משח' אות; לשר עניו ואמר (מג"מ) לפני שבר נאון ואמר (ס"ט) לפני שבר יבנה לב איש. והשביעי כשיראה תפוחות עניי הבוראים בעולם ומעירות התחלפות הממלכות והמשלוח בו והעמקות אנשיו מענק אל ענק והשחתת עם לתקנת עם אתר וסוף הכל

מִדָּפֶשׁ לְנֶפֶשׁ

המשלח על אדם על עשר הנחשבים והוא נעזר גורל כדור העליון נחשב מלך וזמן עד סגולת וכו' והדששי כשקורא בספר  
הדברים וכו' והעבד במקדש קדושה שער וכו' הנחשים הם ארבעה לנשים שמונים את אדם הם מקומו והנחירי כי  
גורם להם לחסור ולדבר עליו ואלוה רחם את בניו ונחם שמונים שכן חסור וכו' לנחם את אדם כי חסרם וכו'  
לשם שכן הוא נחם וקדש עומם ע"ה שמונים כי גם הם לא נאמרו למחוק מלך וזמנים וכו' ואין שער נעזר ומושיע

דאס ווען אלע קינעטשן פון דר באגער וועלט זאלן זיך צו גורף נאכעם און איינעם וועלן. זינט פאר געבן קיין געזען סתוידע זאלן פון קערע ערדער גר רופט אן ריא. ערד פרוז און סייטשן קינעטקריג. ווארום ריא ערד און קינעטקריג און ארום איר און וואסער וכדו' וואס און וואס ריא באגער וועלט און אינעביינעם קענען דעם גלגל פון ריא בלגה גולגל היידן אל גלגל העלין און וואס און דער גלגל פון דער בלגה קענען דעם איינפאלשן גלגל האבן אזל גולגל כהראם און אגן און ווענען דר גולגל פון דעם בלשער ווייב ווייב ווייב ווען דר מענטש וואל דאס אלץ גידייגען זיכענ געשען ווישעל לפני כהראם ווען עס דר ווייזוס אנדערש סענעט און נידעריג באשליסן קענען ווייב בלשעפער וויא עס שטייט אין תהלים סה אנדש כי תוכרעו וואס און דען דר מענטשן אז דו וואלסט גידייגען. חשש און דאס וועקסטע און שפראך כספרי הנביאים אז ער מענטשן אין ריא שפריס פון ריא גידייגען וואס דרוק ענדש. וכר אונד ערעם דעם שפראך ענדש וואס און דעם אונד אונד באשפערדיגע ליט וועלן האבן כמו שספר בגאון הגבחות און לשערה דם זאגט פון דריבע און באשפערדיגע ליט עניי גבחות און שול ריא דריבע אונד פון דעם קענטשן וועלן נידעריג ווענען וואס רום אנשיס און עס וועט און גידייגען דאס דריבע און וואס דר מענטשן וואס באשליסן זיך בעל גאון און נאך שטייט דאשטין כי יום לה צבאות על כל גאון וועל כל גאון ווישעל עס וועט זיין פאר גאון ווען ער הערשט איינער אלע הערשטאפט איין סאג פון פרוענידא איינער. די דריבע און באשפערדיגע ליט און איינער אלע דר דריבע ליט און וויא וועלן נידעריג ווענען וואסר בשות גבחות און דור הבלה דאס זאגט פון גידיע קהלות פון די ליט ווענען ביי דר נידעריג און פון די וואס באשליסן זיך בעל גאון מעדע עניי כי גאון שפראך דר ווען באשליסן זיך נידעריג שטעלן ווענען ער איר ער שפאכט נידעריג די רשעים ביי דר ערד און נאך שטייט דאשטין כי יום ה' ווישעל ריא דען גאון און דרוק און קעגן אויף די פרוענידע וואסר בשפליס און ער זאגט דאשטין אין תהלים פון ריא נידעריג ווענען יידיש איר די ווען באשליסן זיך נידעריג ריא וועלן זענען דאס לאנד און לשערה דאס זאגט יום משה ה' אויף לבשר עניי ווייב גאון דאס סוף זאגט און בלגה דאשטין און צו ווען באשליסן זיך נידעריג און און שול שטייט לען שוב גאון פאר איין באשליסן אז די האפערדיקייט חשבוני דאס וועקסטע און שיהיה תהכות כי אז ער ערעם וויא ריא זאגט פון די בלשעפער אנדערין און אלע פאר אויף די וועלט היינט און דר גרויס און דעם אנדערין סאג און אנדער גרויס וסחירות וסחירות און דאס הערשטאפט און דאס וועקסטשטע ווערען זיך דרינגן פאר גידייגע היינט און דר איין האר אדער אונטערשטער און סאגט אנדערע וסחירות אנדער און וואס די ליט ווענען אונטער נידעריג און איין וואס צו דר אנדער די פלעטס אדער און אונטער וואונט נידעריג איינער מאכט זיך אפבלעבט און דר אנדער גיט דרינגען וסחירות עס און איין באשליסן ווערען פאר דאשטין לחכות עס אויף פון אפבלעבט ווענען צו אנדערע פאלט וסוף הכל אל המות און דר סוף פון אלע

三

אל המות כמ"ש (מסילת מנ) כצאן לשאול שרתו מות ירעם ונ' יבוע ולא יתנאה במאסוה  
ההן העולם ולא יבמה לבו על דבר ממנו כמו שכתוב (שם) אֲשֶׁרִי הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר שֵׁם ה'  
מִבְּחָחוֹ וְלֹא פָנָה אֶל רֵהִבִּים ונ' וכשלא יהיה לב האדם ריק מאחד מאלה השבעה ענינים  
אשר זכרנו יהיה תמיד נכנע ושוכל עד אשר תהיה לו הכניעה מובע דבק לא יפרד ממנו  
וכאשר ידבק בכניעה תרחיק ממנו כל פניני הנאות והנזות והנהיגה כאשר הקדמנו ויצל  
בה מן החמא והמכשול כמ"ש (שמות כ) ובעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו  
ואסרו חסמינו ו'ל הסתכל בשלשה דברים ואין אתה בא לידי עברה דע סאתן באת ולאן  
אתה הולך ולפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון . מאין באת מספה סדוה ולאן אתה הולך  
למקום עפר רסה ותולעה ולפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון לפני מלך מלכי המלכים  
המרוש כבוד הוא :

פרק ו' אבל המנהגים שראוי לנהוג בהם בעל הכניעה הם עשרה. הראשון דעת אלהים וסודותיו הטובות והדורות אשר נתן לאדם על שאר בעלי החיים כמ"ש (תכלית)

מרסא לנפשו

[illegible]

פרק ו' הראשון דעת האלהים ומדבריו שיהיה כלם כמלכות ואין מלכותם כמלכות: עשומת הברואים  
אין צום טורים. אז דר מענטש וועט אין דעם אלץ פראקטישן יכנע וועט ער זיך גידיג האלטן  
ולא יתגמל במאומה. אונט וועט זיך נישט האלטן בעל נאך מיט קיין שום זאך פון דעם נאכט פון דר  
וועלטס לא יבמה לבו און דין הארץ וועט זיך נישט פר ידברין אויף קיין שום זאך פון דער וועלט  
וואס עס שטייט אין תהלים אשר שם ה' מבטחו וואו דעם פאקטשט וואס ער שטימט  
נאכט זיין פאר ויירטן אז ער פאר זיכערט זיך נאר אין נאט לא פנה אל רחביו און ער קענט זיך  
נאכט צו זיך בעלי נאך וכשלא יחיה כי און אז דר הארץ פון דעם מענטשליכ וועט נישט מילדיג זיך  
מאחר מחשבה דברים פון איינס פון דא זיבן זאכן וואס מיר האבן דער האנט און וועט פאסיר  
האבן אין זיין הארץ און אין וועג מחשבות דר זיבן זאכן וואס מיר האבן דא געזאגט יהיה חסיד  
בכנע וספ וועט ער פאסיר זיין אויפ'ס מענטש און גרעניץ ער אשר יהיה לו כי בן דר אויפ'ס מענטשליכ  
וועט אים פאקטשט זיין אין זיין קעגן און פירט ממנו און עס וועט זיך פון אים קיין קאל נישט אפ שיינן  
וכשפר ידבר בכניעה און אז ער וועט זיך פאקטשט זיין ער כזה פון אונזערע מענטשליכע הרהיט  
וועט אים פון אים דר ווייטער אלץ פגעגאס פון נאך הנהוגה הנחילה און דורכקייט און דורכקייט  
כאשר חקרמנו וואס מיר האבן פארגע'ט שרייבן וינצל בה פון החטא און ער וועט דורך דער  
אונזערע מענטשליכע נוצול ווערן פון זיך און פון שטיינדליכע וואס עס שטייט אין ספר שמות ובעבר  
יאתנו לא רצנו על פניכם און וועגן נאכט אונזערע וואס זיין אויף איינער פאנים לבולו תחמאו כד' איד  
זאלט נישט ווירטין ואחר חכמנו דיל און אונזערע באקיסט לא האבן געזאגט הסכל בשלש דברים  
וואו אהת בא ליד בעיה דר זאלטס קעגן אויף לרייט זאכן וועקט נישט קומן צו קיין וועגריד ער  
באט דר זאלטס וויסן פון וואנער דר קעקסט איראם אהת הולך און וואו זאגן דא נישטס וואס מי  
אהת עתיד ליתן דין וחשבו און פאר וועגן דר וועקסט בראפין השלבו אפ געבן מאן באט פון וואנער  
קעקסט איראם סעפה מרחק פון איין פאר דא'רבעטע טראפן וואו אהת הולך למקום עפר רמה תולעה  
און וואו היין דא נישטס צו איין זאכס וואו ערד און פאקטשט און ווערעם אז וואס מי אהת עתיד  
ליתן דין וחשבו און פון ער וועקסט מאן דין השלבו וואנער אז מל מלך המלכים פון דעם וואס  
ער איז אבר אלץ קעגן דס איז וואס:

אָבֶל הַמִּנְחָנִים שְׂרָאִי לִנְהֹג בָּהֶם בְּעַל הַכִּנְיָה אָבֶר רַי מְנַהֲגִים וְוֹאֵם דָּעַר וְוִים וְוִיל זִיךְ הָאֶלְמִין אֲנִימָר  
מַעֲנִי בִּירְאָר זִיךְ נוֹתָנַי וְוִין וְוִים עֲשֵׂה וְוִינֵעַן צִיחֵן הָרֵאשֹׁן דָּאֵם עֲרֻשְׁמַע אִיו דַּעַת הָאֱלֹהִים עַד

תמשלחה במעשר ידך כאשר יכיר. נדרל עצמות הבורא ורוממות נבחרותו והכמתו העליונה יכנע לו וישפל לפניו וילמד ממה שצוה החכם (משל כט) אל תתהדר לפני מלך כ"ש לפני ממל' ואדוני האדונים יתעלה מדרגות ומהמשל כמו שאמרה חנה (שמשל ב 6) אין קדוש כה' כי אין בלתי. והשני לדעת חיוכי התורה והשכל ולקבוא בספר תורת האלרים ולעמוד על החכמה והמובלית ללמוד ממנה תנאי הכניעה ומקומות הנהגתה. והשלישי היתב הלב ופסולת מה שישנא מן הדברים ומן המעשים מן הבורא ית' כמו שאמר (תהלים ז') אם נמלתי שולמי רע וגו' ואמר (משל כד) אל תאמר כאשר עשה י' כן אעשה לו ואמר רז"ל הנעלבים האינם עולבים שומעים חרפתם ואינם משיבים עושים מאהבה ושומעים

מרפא לנפש

[illegible]

זאל וויסן פון נאָמס אז נאָר איין נאָמס און נאָמס אלץ בייא פּשאַפֿן נדבות ונחובות און וויא ער איז  
 זיך טוגט מיט זיינע פּשעפֿענס מיט זיינע גוטע מדות והחיות אסר נון ליום און דאס פּעלד וואָס  
 נאָמס האָט געגעבן דעם מענטשן פער אז איבער לעבדיגע פּשעפֿנס ווי עס שטייט אין תהלים  
 משילח במעשי ידך דוא האָסט גימאכט געוועלטיגן איבער דיא ווערקן פון ביין האָנד איבער אלץ  
 וואָס דאס האָסט פּשאַפֿן וכבוד יכיר און אז ער וועט דעם זאָגען דעם געוויקסן פון דעם פּשעפֿר  
 וסובחנות נבחרת און זיין דער היינטיגער פּשאַפֿנס חסדנות תעלונות און זיין וועלכער תּכֶּסֶד יכענע לו  
 וועט ער פאר אים זיין איבער פּענעט און וועט דך גינדיק האַלטיגן פאר אים דורכט מות שמה והתנס  
 און וועט אַפּ לערנען פון דעם וואָס שלמה המלך גיפאָסן אין משליו אל תתהדר לפני מלך  
 דו וואָלטסט זיך גיט חשבד האַלטיגן פאר איין מלך דו שכן לפני מלך מלכי המלכים און טווי אַפּל שָׁבֹן  
 פאר דעם מלך וואָס איז איבער אַנעס מלכים ונחית חסדו און פאר דעם באר איבער אלע האַרין  
 ויחלל מרמות וסובחשל וואָס ער האָט גיט חסד ושלום און פער קאָן אים גיט גימדין  
 צו זיין שום און אז וויא מלך האָט גיפאָסן אין קדוש כ"י עס איז גיט פאר האַרין קיין הייליג  
 נאָמס כ"י אין בולד דען עס איז גיט פאר האַרין קיין שום און דין זיך נאָמס דורס אז איבער און  
 הייליג איז דאָס דאָס פון דיר דו האָסט אים גימאכט הייליג חשני און דאָס איבערע און לוחט חיובי  
 תהנה והשכל צו וויסן וואָס די תורה און דר שכל איז דעם מענטשן מדיבו ולקדוה כספר תורת האלוהים  
 און צוא לערנען אין נאָמס תורה ולעמוד על התכונה און רעכט צו פאר שטיין דיא תּכֶּסֶד המשילה  
 וסובחנות וואָס ער שכל בריינגט און און דעם פון האַרין פּעלד ווען פון דר תּכֶּסֶד המשילה  
 עס עס אַפּל רעכט פאר שטיין למד משה דאָס ער זאל זיך דורס קאָנען און לערנען מתי האניע  
 דיא תּכֶּסֶד וויא ער זאל זיך טוגט זיין אז ער וויר דך גינדיק האַלטיגן פּשעפֿנס תגותה און לערנען  
 אַרס זאל זיך טוגט זיין מיט דעם גינדיקס וואָרס אז ער וועט וועלן פּשאַפֿן לייט וויא זאָלן  
 נאָמס פון וועט אים דר יצחק זאָלן דר מיט ביקום דאָס שון אַפּעל נאָך דורס בראַר ער וויסן  
 ווען צוא זיין אַנבאָע און ווען ער שיליש און דאָס דריטע און חוב העב מי ער האַרין האַרין  
 אַנבאָע האַרין צו פּעלד זיין אַלע וואָס אַלע פּעשעס און לידן וויא וועט ער קינס אַפּעל ווען  
 אים אַנבאָע וואָס האָט ער דאָס וויא פּיער און זיין פּעשעס קען עס פאר מראַנאָן מדיבו ווען  
 איבער ווירט אים זאל ער זיך און אים גיט נאָמס זיין נאָר ער זאל עס פּעלד זיין אַנבאָע און זאל  
 מראַבאָסן אז עס קינס אלץ מי כבודא ויכבד פון דעם פּשעפֿר תּכֶּסֶד דר פּשעפֿר האָט און גיפאָסן  
 וויא דיר תּכֶּסֶד האָט גיפאָסן אס נחליט שולט ער האָב זיך דען פּעלד ביי אַפּעל צו דעם וואָס  
 האָט מיר פון איין סובאָר פּעלד האָב אַרץ מיד אין אים פאָרס גיט נאָמס געווען און אין משליו  
 שטייט אז תמיד מאשר עשה לי כן אעשה לו ער וואָלטקס זיין זאָלן ווי ער האָט מיר נאָמס און וועל אַרץ אים  
 אַפּ פון אסר ורל און אַנבאָע תּכֶּסֶד ויל האַרין גאנצע העלבים דר וסו ווערן פאר שטייט וועט

בספרים עליהם הכתוב אומר (שופטים כ) ואזהבו בָּצָאת השמש בנכרותיו והוא הנקרא  
אצלם מעביר על מדתיו. והרביעי עשות המוב לבני אדם ודבר טוב להם ולדתם לזכות  
ולשלם יספר בננותם ושימחול להם מה שידברו בו ויספרו בננותו ואם אינם ראויים לכן כמו  
שאמר (קטל י) גם כמדעך פֶּךָךְ אל תקלל ואמר (מסעי כ) פֶּךְ שְׁלֹחַת בְּרִיעָה תִּשָּׁב בְּאֵזֶיךָ  
תִּדְבֹר בְּכֶן. אִמָּךְ תִּתֵּן דּוֹפִי וְנִסְחִילֶת הַדְּבָרִי הִרְעֵה וְהִנְנוּ מִה שֶׁאִמָּר הַכְּתוּב (מגדלי י) ותדבר  
קִרְיָם וְאֶתְּרֵן בְּמִשְׁהָ וְאֶמֶר (ספ) והאיש משה ענו מאד מפני שמהל להם. ומה מה שאמר  
הַתִּכְבֵּס (קטל ו) גם לכל הדברים אשר ידברו אל תהן לך ואמר (ספ) כי גם פגמים ורבות ידוע  
ולבן ונו ואמרו והמנוי דל מעשה רבוי אליעזר שן לפני הרהיבה ואמר עשרים וארבע עונות  
ולבן נענה יד ר' עקיבא ואמר אבינו מלכנו ונענה רצתה ב"ק ואמרה לא שזה גדול מה אלא

מרפא לנפש

[illegible]

עלבים אג וי פו שעסן נים קרין אהרן שמועם חרפם זיי הערין ווי פוען לעקסערס ווי ואונם שטייב  
אג וי געקסערן יענעם נים ערשט סאחבה אג וויא מען דאס אלץ מ'הט ליבשאפט וואס וויא  
האבן רוב נאם ושמועם ביסורים און פרייען וזה ווען עס קומט אויף וויא יסורים און וועגן דא  
יסורים מקבל באהבה עליהם הכבוד אומר אף וויא זאגט דער פסוק ואהבו כבוד השם כבודו  
אג וועגן ליב האבער וועלן זיין וויא און זון וואס וויא גיט אים ביים דאז שטאנדיקייט  
אג דער אליעזר איז דאס ונקרא אלעס מכבד לו בחיותו ווערט מיט דאז הכסין אן גיראן  
דאס ער איז איין מקביר און ווערט מרות האמעס וועגן מרות פרייען אים אז ער זאל יענעם צוריק  
זינדל פון דעםס וועגן סוף ער נים אזוי נאר ער שווינגט אים אג איז דאס נאך מקבל באהבה  
הדרכי אג דס פערקע אז עשה הטוב לכני אדם און ער זאל מיט אלץ מענטשן נעמט סאן דער סוף  
לחם אג צו וויא נעמט היידן ולחנם לזכות אג וואס איינר שטייט זאל ער געס צו נעמט אום לייען  
ושלא יספר בגנות אג נים צו דר ציילן פון ווער שאנד שוועט וויסחול וויסחול אג ער זאל מוחל זיין  
מה שדברו בו וואס וויא היידן פון אים שלעכצן און שטרייבן ויסחול בגנות אג אפילו צו די נעם  
ציילן אג זיין שאנד אג וועגן וזה מקבול אג צו שענדע זאל ער וויא אלץ מוחל זיין אים אינעם  
אויס לכך ווען וויא זיין עס אפילו נים ווערט מען זאל ווי מוחל זיין דען ווי וועגן בעל לטון דער  
אויף שטייט אין ספולת גס במעד מלך אל תלל דאס זאלקסט נים שלטין קרין מלך אפילו אין זייער  
גיטאקן אג אין תהלים שפטים פס שולח ברעך דיין מלך האקסט געשערקט און פון חשב באהדי  
תכבד בכך אתה דומי דו נעצמך וזה היידן פון זיין פריער און אין זיין מוסרס ון מוסרס געבן איין  
שטערקען ומחילת הדבר אג וויא און היידן דאס צו אז דאס איז מוחל זיין דעם ווי ווערט אג ווער  
דר פריי אג שענדע דיק מה שאמר הכבוד און גירונגן פון דעם וואס דר פסוק האט וואקט ווער  
נשים ואחרו במשה און אהרן און מרים האט גירעמט פון משה שפטים ווייטער דאמיין וואויס משה  
עניו סאד מכל האדם אג דר כאן משה איז כער עניו וועגן פון אלץ מענטשן סגני שמחל לחם אג  
דורם לזכות אים דר תורה פון אזוי עניו ווען דר האט איין מוחל וועגן ומה אג פון דעם מה  
שאמר וזהבן אג דר חכם שלמה המלך האט נאגמט גס לכל היברים אשר ידברו אל אתה לכך אג צו  
אלץ זאכן ונס ווי ווערן היידן זאל דאז נים הארין נים פעטעם רבות יד לכך ווארעם זיין הארץ  
וויס דאך אז דו האסט און פיל קאל אהרע גיפולסט איז און גירונגן אז דו געהערסט מוחל זיין צו  
דעם ונס שענד דיק ווי אויפן איז געשאקן ואומר הכבוד דל במשה רבי אליעזר בו גס דס דיק גיראן  
אז רבי אליעזר האט וף גישעלט פו דעם עמוד תפלת סאן גס זאל גיין רעגן ואמר עשרים וארבע  
דגנות אג האט נאגמט פיר אג צוואנגען וואסערס ולא נעהה אג איז נים געשעקסט ווארען פון דעם  
חמל

מרפא לנפש

ביט



מֵרֶסֶם לְנֶפֶשׁ

[illegible]

374

פרק ז אבל הסימנים שבהם חתברר הבנייה מן הנכנע כשיראו בו הם חמשה. אחד מהם בעת חוק כעסו על מי שמבזה אותו בן במאמר בין במעשה שאם ימשול ברוחו ויטחול אחר היכולת להנכס מענה ושפלות יורה על כרור כניעתו. והשני כשיופיעדו

[illegible]

אבל הסימנים שבהם תחברור והנביעה מן הנבעע אצל די ס'טנים ונס דרור וי' כאן קען קלאר וויסן אז איינער האלט נידע אונטער מענטש און נידעריג כשראד בו אז דאס ס'טנים זענען אין אים נידעריג. דאס משה'ס די ס'טנים זענען איהר משה'ס איינע פון די ס'טנים איז בעת חזק כעס אין דער צייט אז ער איז שטארק ברויזט על מי שטכנוד אותו און דאס וואס ער האט אים ביינאכט ביון כמאמר מיא ער האט אים ביינאכט געווען מיט הייד מיא ביט אבערשטאל אהרן ברויזט אז ער וועט נידעריגטען איהר אין בעס ויסחול און ער וועט אים מוחל זיין איהר היכולת אדעס אז ער איז נידעריגטענדיג. און ער וועט ער נאכט צו זיין און נעמט אים פארט. כחל ויין מענה ופסלות כחבת נידע עזרת און כחבת. האלט נידע נידעריג יודע דס חיוני אז ער איז נעמט אונטער מענטש. ודעני און דס אנדער איז כשיפועת

מרפא לנפש

[illegible]

בקצורי כמה שאני חייב בו לבורא אל תבקני עלי עון קצורי השבחה במה שלא עשיתי כי אני יודע עונותי ופשעי יותר מסך כמו שאמר דוד ע"ה (תלמיד נה) כי פשעי אני אדע . ואם יזכר ברעיה שעשה וידה על נפשו בקצורו ואל יהיה אחר אמתלאות להנכות ממנה ולזכות עצמו כמ"ש יהודה (נראה לה) צדקה ממני ואל ישתדל להכלים (ס"א להכחיש) המספר ואל יאשימנו על אשר נלה אותו, אבל יאמר לו אחי מה שעור מה שהשקפת עלי מרוע מעשי אצל מה שלא ידעת ממני אשר האריך לי הבורא סתרו בהם ואלו היה נגלה לך רוע מעשי ועונותי היית בורה ממני ומפחד מעונש הכבוד עליהם כמ"ש אחד מן המשוורים (המאי לו ידיוהן כם שבני אוי ברחו ורחקו מן נבול) ואמר איוב (איוב לה) אם כסיתי כאדם פשעי. ואם מה שספרו עליו שקר יאמר למספר אחי אין מן התימה מה שהצילני הכבוד מעשות מה שתלית כי אצל רוב המובות אשר נמלני אך התימה סתרו עלי במה שהוא יותר מגונה ונדול מאד ממה שספרת עלי, הרף אחי וחמול על זליותיך שלא

## מרבא לנפש

פזעט מדע מפני מה שחכם השקפת עליהם : אצל מה שלא ידעת ממני מן שחר עונותי וסגפתי יודע אותם וסליח לי לאו ככם שלא עשאו אותי עליכם כרחמיו עד שאלו : היית בורה ממני כי אלו לנשע אלו לשכח : כמשי אחר מן המשוורים חמאי בו וכולו כהתחנן של שומרים לנזק ביום שני שאלו בו חתונ ויש ס"ס פ"ס : אך התימה סתרו עלי כי כל ים למחוס סתנול יס' מכסה עלי כמס סכול וסכר מנוס כי : ואם מה שספרו עליו שקר יאמר למספר מה הרף אחי

נאר נקטא אין אים שציד להחיות כח ער בנצחא די נאך פון זיך דר ווייטערין ויאמר למספר אונ זאל זאגן צו דעם ווס דר ציילט און אים די שבתים די לי בקצורי מין ברהר איך האב גינג וואס איך טא צו וויינג אין דעם ווס איך בין שולדיג צו טאן דעם בשעפר אל תבקני עלי ואכל ניש צו נויף אויף מיר איך זאל האבן צוויי זיך איין זיך ווס איך טו ווייג ווס איך בראך צו טאן דעם בשעפר וען השבח אונ די זיך ווס קען זאל מיר לויבן און דעם ווס איך האב גיט נקטאן איי וידע עונותי דען איך ווייט מינגע זיך בעשר אז די ווי דר בקלך דעם נקטאט כי פשעי אני אדע ערן ביצע זיך ווייט איך וואס יזכור ברעיה שעשה אונ ווען איינר וועט אים און ווארען זיין ביז וואס ער דעם נקטאן וידה על נפשו זאל ער מודה זיין און זיך אז ער דעם דרינגען נקטאט אונ גיט בעקט נקטאן פר גאט ואל יהיה אחר אמתלאות אונ זאל גיט נאך ווען נאך אים הייר להנכות ממנה ער זאל זיך דר פון היין באבן ולזכות עצמו אונ זיך גירעקט צו באבן נאר ויהי ויהיה דעם נקטאט צדקה ממני ויהי איי גירעקט פון מיר איי וואס מעוברת ואל ישתדל אונ ער זאל זיך גיט פלייטן צו פר שיען דעם וואס ער דר ציילט פון זיין ביז וואס יאשימנו אונ זאל אים גיט שולדיג באבן על אשר נלה אותו ווייל ער דעם אפגעקט זיין זיך אבל יאמר לו נאר ער זאל צו אים זאגן אחי מה שיעור כי ווס איי דען נאר גירעקט די בייעט בעשים ווס דר דאקט גירעקט אויף ווי אצל מה שלא ידעת מענין די ביין בעשים ווס איך האב ווס דר ווייטק זיין גיט אשר האריך לי הבורא ווס דער בשעפר דעם מיר אז לאנג ויהי פר בארען די ציילט אונ דעם מיר און ויהי גיט גלישקאט ואלו היה נגלה לך אונ ווען עס זאל דיר אנגעקעקט ווען מיינע בייעט בעשים אונ מיינע זיך היית בורה ממני וואלעט פון מיר אנגעקעקט גיטאן ומפחד מעונש אונ וואלעט זיך גיטאן אונ זאל דר איך איינר זיין גיט שולדיג ווארען וויי איי צום רשע אונ וויי איי צו זיין שכן . ווי איינר פון די משוררים דעם נקטאט המאי לו ידיוהן כם שבני ווען מיינע זאלן אונ זאלן פון זיין ווייטק אונ ברהו ורחקו מן נבול וואלעט ווי פון מיר אנגעקעקט גיטאן אונ וואלעט זיך דר ווייטקט פון מין נבול דר זיין זאלן ויהי זיך און גיט גלישקאט ווען וואס מה שספרו עליו שקר אונ די זיך ווס קען דר ציילט און אים וויי פאלש יאמר למספר זאל ער זאגן צו דעם ווס דר ציילט די זיך און אים אין מן התימה דעם איי קיין וואונדער גיט מה שהצילני הבורא ווס דער בשעפר דעם מיר מצייל ווען פון צו טאן די עבירות ווס דר דאקט אן גיטאן אין מיר אז איך האב ווי גיטאן אצל רוב המובות קען די פיל מובות ווס ער דעם מיר גיטאן בלעזר ווס גאט דעם מיר אז אמתלה גיטאן ווס ער דעם מיר אפ גיטאן פון דר עבירות ווס דר דאקט און מיר איי דעם מיר דרש גיט ווארען ער דעם מיר גיטאן נאך פיל גירעקט מובות אך התימה סתרו עלי נאר דעם איי אין וואונדער ווס ער דאקט פון בארען מיר נאך פיל







הזיקר והגובה והתפארת והגאון והדומה לה. ואמר אחד מן החכמים הגדולה מעשה  
הבורא ופי שרצה להכנס עליו במעמדה ויהפנו. ואמר דוד (מלכים ב') ה' מלך גאות לבוש.  
ואין מדה טובה למאמין עד שיפרע הח בה כמו שאמר הכתוב (במלוא 6 מו) הגה שמע  
מיבן טוב, ולא תתקיים לו המוכה עד שיקבל עליו עבודת הבורא ויודה לו בכל מדות  
העבודות ולא תתכן ממנו העבודות אלא באופן כניעתו לאלהים ושפלותו ושחיתו לפניו  
כאשר הקדמנו זה מחייב שתהינה כל המדות הטובות והחובות כסובות לכניעתו והיא  
ראש ותהיה להן, והרין נותן בעבור זה שלא תתכן מדה טובה למי שלבו ריק מרכינה  
לאלהים ויש בלבבו מאומה מן הגאון והגדולה וכן ראש התשובה השפלות והשחית  
הכניעה כמו שאמר הכתוב (ד"ס נז) ויכנעו עמי בקרא שמי עליהם ויתפללו ויבקשו  
פני וגו' ואמר (שם יג) נכנעו לא אשחיתם :

פרק ט אבל אם יתכן להתקבץ בלב הם מין הכניעה והנאווה אם לא. אומרי בתשובת

מרפא לנפש

[illegible][illegible]

אבל אם יחבו להתקבץ בלש המאמון אפסד ארוב עם זמן אין דעם הארץ וואס גרויזט אין זאט זיך  
אין

זה כי הנאותה מתחלקת לשני חלקים. אחד מהם נאות האדם בנופו וכעניני נופו ותקוניו הגופיים. והחלק השני נאותו במעלותיו הרוחניות. בהכמה והמסעשה. המשוב בעבור עבודת הכבוד, וכל נאותו שתהיה מחמת הגופיים היא מרחקת הכניעה מן הלב ומן הנמנע והתקבצם כלב אחד בעבור הרחקת כל אחד מהם את בחיניו, כי כאשר יתנאה האדם בדבר מדברי העולם אין מביאו להם אלא כמות את בעל הטובה ומעומה אצלו ומעומ ידעתו במהירות הסרתה ממנו ומסירתה מאצלו ויחשוב כי הוא המטיב בה לעצמו והקונה אותו בכחו ובחכמתו כמ"ש מנחריב (יפסי' י) בכח ידי עשיתי ואמר נבוכדנצר (דניאל ד) הלא דא היא בכל רבתא ואמר פרעה (יחזקאל כט) לי יאדורי וגו'. ובכר ידעת מה שהיה חיוקף למאמרים מהירות מלכותם והשתחת מסעלתם אך הנאותה שבמעלות הרוחניות מתחלקת לשני חלקים. אחד מהם מנונה והשני משוכה. המנונה שיתנאה האדם בחכמתו והצדיק במעשהו וגורם זה שורבה בעיניו וסמיק אצלו מה שקדם לו מהם ולחשוב שרי לו בכח שיצא

## מראש לנפש

פרק ט אכל נאות האדם בנופו כגון סמול בעל קומת ופס חולר ופס חולס: ובעניני נופו כגון כסמחוסו כחלסו ותקוניו כחלסו: והקוניו הגופיים כגון כסמסס ומיני כסמכר לשכ נכר כחלסו נכריו כחלסו: נחסי: ואמר נבוכדנצר הלא דא היא בכל רבתא דא חלס כסמס נלס מלכו כסמק חסני וליק כחלי: ואמר פרעה לי יאדורי חלס אין ואמקל הכניעה והנאותה אם לא אמקל מעניקיש אין נאפה בנאמר אין אפס נין אמר בתשובתו זה וועל איך דריוף או אין ענפסר ואנין כי הנאותה מתחלקת אז די נאפה ווערס נישילס אף צוויי חלקים אחד מהם איינס פון די צוויי חלקים איז דאס וואס דער מענטש האלט זיך בעל נאפה מיט נין גוף דרייט ווייל ער איז ווער אשיינר מענטש ובעניני נופו און מיט די צוויי חלקים ווערס צו נין ליט דרייט ער האט שיינע דאר און דאס שיינע קליידר אדר ער קאן שוין וינגן ותקוניו הגופיים און מיט זיין ליגליכע צו בריינגען דרייט ער האט פיל דורות און עשירות ותחיל חלסו און דאס אנדערע חלק איז נאותו במעלותיו הרוחניות ווען איינר האלט זיך בעל נאפה פון ווען וועלכע מעלות נוס נהעת צו דר נשמה בהכמה ובמעשה הטוב דרייט מיט נין חכמה און מיט וויינע נפש בעשויס וואס ער מיט בעבור עבודת הכבוד פון דעם בשעפעערס דיקטס ווערס וכל נאותה אין אלע נאות וואס קומט דורך די נאפה פון דעם גוף היא מרחק דאס דר וויימערס דאס אמקל מעניקיש פון דעם הארץ ומ הנמנע בו און עס איז נוס מיגליך צו נאפען האבן אין הארץ דר אנשער מעניקיש דאס נאפה אין איינס בעבור תרחק ווייל איינס דאס אנדערע פאר טרייבט כי כאשר יתנאה האדם ווארס אז אפענטש האלט זיך בעל נאפה בדבר מדברי העולם מיט אזו אפאך נוס איז פון די וועלליכע נאכן אין מביאו להם דאס בריינגט אים דר צו אנדערש גיט אלא כמות את בעל הטובה נאר ווייל ער איז מבקר דעם נוס דאס גיטס נאמן ומעומה אצלו און דר טובה איז ביי אים ווייג און קליין ומעומ ידעתו איז ער פר שמיטס דריין ווייג איז דר טובה וועט פון אים גיך אפ נאמן ווערס ומסיעתה מאצלו און אז נוא וועט אפעק ציען פון אים קלומר ער דר קאנט גיט און ווייס גיט דעם אפאך אז עס איז מיגליך איז דר טובה נאל זיך גיך אפ טאן פון אים ויחשוב און ער מיט מיגן אז ער האט זיך וועלכט דאס גיטס נאמן והקונה אותו און ער מיט עס נקריין דורך נין כל און נין חכמה בראר ער דאך צו קיינס גיט נין אמקל מעניי דרום קאן די ביינע אין איינס גיט נין וויא מנחריב דאס נאמן בכח ידי עשיתי דען מיט די קראפט פון פיו האמר האב איך עס נאמן אין נבוכדנצר דאס נאמן הלא דא היא בכל רבתא פר וואר דאס איז דרוקע שטאם בגל ווס איך דאב איר גיבטע מיט שוין קראפט און פרעל דאס נאמן לי יאדורי דר פיהר גילוס איז מיין וכר ידעת את דו וויימערס דאך שוין נאמן מה שהיה נוס עס איז ווען באלר נאך דעם אז ווי האבן דאס נאמן מהירות מלכות וואו ווער מלכות איז פאר עמעקס נאמן והשתת מסעלתם און ווער נועלמקיש איז פר דאבן נאמן און נאמה אפך דא נאפה ווס איינר דא אפך די מעלות ווס נהער צו דער נשמה מתחלקת לשני חלקים ווערס נישילס אף צוויי חלקים אחד מהם מנונה איין חלק פון די צוויי איז שלעכט והשני משוכה און דאס אנדערע איז גוט והמנונה דא שלעכט איז שיתנאה האדם בחכמתו אז דר מענטש נאל זיך בעל נאפה האלטן מיט נין חכמה והצדיק במעשהו און דר צדיק נאל זיך בנאפה האלטן מיט וויינע בעשויס דאס איז שלעכט



פרק י אבל תועלת הכניעה בעיני העולם הזה והעולם הבא הם ששה דברים. ג' מהם בעיני העה"ז ושלשה מהם בעיני העולם הבא ואשר בעיני העה"ז אחד מהם שישימה בחלקו כי מי שנכנסה בו הגאווה והגדולה אין העולם וכל אשר בו מספיק לו לכלכלתו לנובה לבו ובוותו מה שהגיע לחלקו סמנו וכאשר יהיה נכנע אין לנפשו אצלו שום מעלה ומה שמודמן לו מן העולם הוא כסתפק בו למזונותיו ולספקו ויהי בריארו למנוחת נפשו ומעט פחדו ויאלל מה שיודמן לו וילבש מה שימצא וישיש באשר ימצא והמעט מן העולם מספיק לו עם כניעתו והבת האחרת הפך זה. ואם יניעו למה שזינעו אין מספיק להם והגאווה כלל לא ימלא מחסורו עם גובה לבו וגאותו כמו שאמר החכם (משלי י) צדיק אוכל לשובע נפשו ובטן רשעים תחסר. והשני כי הנכנע סובל בעת ביאת הפנעים אלו

## מרא לנפש

פרק י והנאה כולו לא ימלא מחסורו ואילו יס לו כל כנאות כשעל כח מדין חסר ומתחיל לחסר ויחזר. ויהי והנאה כולו מי: צדיק אוכל לשובע נפשו ר"ל לקיום נפשו כגדל אפי' אוכל להסיר נפשו כח כח שבע ומחזר פ"א ח' י' ובטן רשעים תחסר כל מה שמתפלג בטנו מתענות מתחיל להחזיר סכונים מהם ולוין לזכר סוף. י' כמי

ולא מרחקת אנו ויא דער ווייטערס ג'ט ריא אונטער מעניגקייט ובכמה אמר הכתוב אנו פון און אונליין ראם נאָמט דער פסק ויגבה לבו בדרכי ה' אנו ער ראם דער הויפן ויין הארץ אין נאָמט וועג אד' הא' מסויע אותה נאר אַררבה די נאָה העלפט נאָה צו דער אונטער מעניגקייט ומוסיפה בה אנו מערס נאָה די אונטער מעניגקייט און ווי עס שפּיט אין משלי עקב ענה ידאח ה' דר מרס פון ענה אין נאָמט פארקם כלמר דוד דער ענה קאן מען קיין מען ואל וף פארקייט פון נאָמט אַרד און און דער פּשט דוד דעם וס אונטער פארקם וף פון נאָמט מאַכט עס אים מרעפן צו דר וואַרשאַפּיגע ענה און ער ואל האָבן באַהט ענה:

אבל תועלת הכניעה בעיני העה"ז והעולם הבא אַרד וואס ראם אונטער מעניגקייט העלפט אויף דר העלם אנו אויף נער העלם הם ששה דברים דס ויענע ויעס ואבין שלשה מהם דרי גיענע אן אין ריא ואבין פון דר העלם שלשה מהם אנו דרייא אין ריא ואבין פון עהדיב ואשר בעיני העה"ז אנו ריא ואבין וואס גיענע אן אין דר העלם אנו מהם איינס פון וי און שישימה בחלקו ער יא וף קשקש ויין מיט ויין חלק וס נאָמט ראם אים גיענעין כי מי שנכנסה בו הגאווה ווארום אין דעם וואס גיט אריון די נאָה אנו ראם גרויסקייט אין העולם וכל אשר בו מספיק לכלכלתו דעם און דר העלם מיט אַלעקע וואס דרינען און גיט גיט צא ויין שפּיט לנובה לבו ווייל ויין הארץ און הויך ובוותו כי אנו ער און מביה ויין חלק וואס ער ראם גיבויקט פון דעם גיטס פון דער העלם ווארום אים ראם וף ער גידער נאָה מער צא ראבין וכאשר יהיה נכנע אַבער ווען ער האלם וף אונטער מעניג אין לנפשו אצלו דער ראם בריא וף העלםס קיין שום מענה גיט ומה שמודמן לו אנו דס וס ער גיטס פון דר העלם לאָמט ער וף גיט מיט בגיין אויף ויין שפּיט אנו אויף אַנערע ברעקס ויהי בריארו למנוחת נפשו אנו ראם וועס אים בריינגען צו איין גירנעס ליב ומעט חזרו אנו ער וועס וף גיט פארקייט סאָמט וועס ער אן ווערן וואס ער ראם ווארום וויפול עס וועס אים בלייבין און אַלץ פאר אים גינג יאכל ער וועס עסין וואס נאָמט וועס אים בשרעין וילבש אנו ער וועס וף מדידיו מיט דעם וואס ער וועס קרינען קרינען וישיש אנו וועס וועס פארקייט וף עס וועס וף מרעפן והמעט מן העולם אנו ראם ווייניקסע וואס ער וועס ראבין אין דעם עולם וועס פאר אים גיט ויין וייל ער וועס וף גידרין האלטיין והבת האחרת אנו די אַררע כפה וואס האלטיין וף בעל נאָה ראבין נאר איין פאר קערעס כרה דר פון אין וף וואס גיעט למה שזינע אנו ווען ויין העלם גיבויקט צו וואס ויין העלם גיבויקט און פאר ויין אַלץ גיט גינג והנאה אנו דר בעל נאָה כח לא ימלא ווען ער ואל ראבין וואס אין ריא נאָמט וועלם און פאר האבין וועלם אים גיט דר פילם ויין חסרון אנו תמיד ראבין וף אים עס גיט אים נאָה אַפ עס גובה לבו וייל ער און ווינער הויך קערעין אנו אַבעל נאָה וואס דר תבם שלמה הנבא ראם גינאָמט צדיק אוכל לשובע נפשו דר צדיק עקס צו ועסין ויין ליב ובטן רשעים תחסר אנו דר בויה פון דר רשעים סאָמט תמיד אַפ גיין אנו ויין ראבין קיין מאַר גיט גינג והשני אנו ראם אַררע און כי הנכנע סובל

והתהפכות העינים עליו בעבור שפלותו ונמיכות רוחו. והנאה פחדו גדול וסכלו מעט כעת כיאת הפנים עליו מפני גובה נפשו ורום לבבו ומעוט רצונו בעיניו וכמו שנאמר במי שהיה על הדרך הזה (יטטי יד) איך נפלת משמים היילל בן שחר וגו'. והשלישי כי הנכבד יהיה מוצא חן יותר בעיני בני אדם ואהוב להם וקרוב לדעתם ולהתנהג לסגנונם, וכבר נאמר על אחד המלכים שהיה סמור בהליכתו כשהיה הולך ושאלו אותו על עלות הדבר ואמר לפי שהוא יותר רחוק מדרך הנאה ויותר מסדר להשלמת החפץ, ושאלו אחד מן החכמים במה היית אדון לכל בני דורך. אמר מפני שלא פנעתי אחד מהם שלא ראיתי לו מעלה יתירה עלי כי אם היה יותר חכם ממני הייתי אומר הוא ירא אלהים יותר ממני ליתרון חכמתו על חכמתי ואם קטן ממני בחכמה אומר כי חשבוננו יהיה קל מחשבוננו ביום הדין מפני שאני עובר במיד והוא עובר בשונג, ואם יהיה גדול ממני בימים אומר כי

## מראה לפני

מצי פנים ספוק וזי עיני סס בלוקי מוד פירושם: איך נפלת משמים לגובה נפשו ורום לבבו נדמים לו ופלתו יותר טעם כאלו עט מחמים לקן. למי: שיהיה סמור בהליכתו שלא מדרך מלכותם וסכרם שסלוקו לאט לכאולם גדולם:

עו וארצו כר ויהא האלם ויהא אגמר פעניו דר לידם אין דער צייט אז עס קיבט אויף אים עינים ביינע פגעניגס והתהפכות העינים און אז ויינע זאכן ווערן אים פאר ענדערס בעבור שפלותו וייל ער האלט נאר פון ויהא נישט וואס ער סן הקפם פראך ויהא אים אזו פירן והנאה אבר דר בעל גאון פחדו גדול אזו ויין פארקט גרויס איינר דא צרה קיבט אויף אים אז ער פאר שטייט נאר אז עס אזו גיפאלט אז דא צרה ואל אויף אים קיבט האט ער אלץ סרא אקאר וועט ויא קיבט וסכלו מעט און אז דר ביינע פגעניגש קיבט שוין אויף אים קאן ער וייניג לידן מפני גובה נפשו פון ווערן ויין הויך לייב ורום לבבו און איינר ויין גדלות קאן ער ויין נאר גיט לידן וסכרם רצונו און ויין וייל אז ווייניג קיט דעם פירונג וואס נאט האט אים צו גלישקט מבו שמאמר לידן וויא עס אזו גיפאלט גינארין אין לשענה פון איינע וואס אזו גינען אויף אזו אברה וואס ער דא ויהא גלישקט בעל גאון און אזו וייער אראפ גיפאלט פון ויין גוטס איד נפלת משמים היילל בן שחר ויהא אזו בייקט אראפ גיפאלט פון דעם הימיל דא ליקטיג קאדנין שטערן ווארם סחבת ויין גרויסקייט און ויין גאון אז בייא אים גליק וינען וויא ער אז אראפ גיפאלט פון דעם הימיל צו דער ערך והשלישי וואס דר דריקט אזו כי הנכבד ווארם דער וואס האלט ניה גידיג יהיה מתאן חן וועט ער קער מן גיפנען אין דא איינע פון ליט ווארם להם און ער אזו גיליבט צוא ויין קרוב ליעם און אזו גאדירט צו וייער דעה ולהתנהג במנהגם און ויהא טיב צו ויין וויא ויין ויינען ויהא טיב און ויין וייער דעה אזו אזו ויין וייער אויף וכבר נאמר און עס אזו גינאט גינארין אויף איינע פון דא קליקים ויהא סמור בהליכתו ווס ער פלעגט תמיד גיה גיין גיט ווי דר סדר פון קליקים ושאלו אותו האבין ויין אים גיפגענט אויף דעם טעם פון דר וואך ווארם טוט ער עס אזו אומר דא ער גינעט פערט לפי שהוא יותר רחוק מן וייל דאס איז קער וייט פון דר גאון ויהא סמור און ער איילט ויהא וייער צו ענדיגן דא וואך וואס ער וייל דרום גיט ער גיך פיר ער ואל גיה קיבט אויף דעם ארס ושאלו און קען דאס גיפגענט צו איינע פון דא תבכים במה היית אדון דורך וואס בייקט אין דער איינער אלע ליט פון בייין דור אומר האט ער גינעט פערט מפני שלא פנעתי וייל איך דאב גיט באגענט איינע פון ויין שלא ראיתי לו וואס איך וואך אים גיט געבן אגדעקערע מעלה פון מיר כי אם היה ווארם אז איך דאב פגעניגט אעלען וואס ער אזו קער דאס פאר מיר הייתי אומר דאב איך גינאט ווא דא אלהים דער דא גיט וינים קער מורא פון גאט אז איך ליתרון חכמתו וייל ער האט קער תבכה פאר מיר וואס קטן ממני און אז עס אזו וינען אעלעקער וואס ער אזו גיט אזו ארבעם ויין איך אומר דאב איך גינאט כי חשבוננו יהיה קל אז ויין תשבון וואס ער וועט פראדירן אפ געבן צום ווס דרין אויף זיינע עבירות וועט גידיג ויין אז מיר תשבון וואס איך וועל פראדירן געבן אויף טיינע עבירות מפני שאני עובר במיד וייל אז איך טרא אזו איך עבירה ווערן עס גיפגענט פאר אגמר וייל איך ווייס דאך אז קען פאר דאס גיט קאן וואס עובר בשונג און ער אזו עובר אום געדין וייל ער ווייס גיט אז קען פאר גיט קאן וואס וייה גדול און וינען ער

ברפא לנפש

[illegible]



עשרת שרשי הכניעה יתבאר לך מהם אחד שאר מעלות המדה החשובה הזאת העליזות  
דרמה אשר לא זכרתי בשער הזה זכור מה שהעידותיך עליו מהם שיטנו נגד עיניך  
והשוב בו תמיד והשתדל לקנותו ופקדו עם נפשך ומדותיך תדיר ותעזוב כאלהים עליו  
ושאל אותו ממנו להתקרב אליו ולהגיע לרצונו אולי ישייך לו ויכין לך הדרך אליו כמו  
שמתפללים החסידים אתה תפלתם אלהי נצור לשוני מרע ושפתי מדבר טרמה ולמכללי  
נפשי תדום ונפשי כעפר לכל תהיה, והזהר בזהרור לבך ופתויו היצר לך במה שיביאך  
אליו מהנוכח והנאות והנאות ובקשת השררה והגדולה והמשלה. וכבר הזהיר אופני הדרך  
השנה לאדם כעולם כאמרו (משל ל) שנים שאלתי מאתך ונני שוא ודבר כוב הרחק ממני ונני  
ואמר (ס) פן אשבע וכחשתי ונני ופן אורש וננכתי. הקיצה אחי ואל תתעלם לרפא מדוה  
הנאות מנפשו וממדותיך ברפאות אשר הוריתך. ואל ימנעך מה מה שתרצה עליו המון  
בני אדם מהתעלם לרפא נפשותם מן המדוה ותאמר ימצאני מה שימצאם כי העור כשידמום

## מרפא לנפש

ספרים טבעו כוס: שוא ודבר כוב הרחק ממני ריש ועשר אל תתן לי להרפא רחם חקין אשבע ונני ושיין  
ער שוט נאך תשובה דר פון וויא עס זענען אין משלי וסדרה ועוזב ירחם אגן דר וואס אין מתורה  
אגן פר לאגס ויגע ויגר דר ווערט דר באריקט ואלה עשרת שרשי הכניעה אגן דס וואס מיר האבן  
גלייבן אין דעם שער ויגן דר זענען שרשים פון אגן סעניגהיים יתבאר לך מהם אגן פון וויא  
וועט דר ביין ברורד אויס גילעקט ווערן שאר מעלות המדה כי די אגריגע מעלות פון די ראויגע  
השובע אגן הויכע מדה פון אגן סעניגהיים אשר לא זכרתי וואס אגן האב זיין ניש דער מאנט  
אין דעם שער. ואגן דער סתבך זכור מה שהעידותיך אגן גלייבן אין די זאכן וואס אגן האב דר  
אויף דעם דר וועקט אגן דר מאנט ושיטנו נגד עיניך אגן טעלעל די בייך קעגן בייגע אויגן וחסוב  
צו חסיד אגן טראכט תמיד דריין והשתדל לקנותו אגן פלייס דר דו זאלקט מאנטן קיין צו דיא  
נוטע מדה פון אגן סעניגהיים ופקדו עם נפשך אגן טראכט אגן נעה עס תמיד ביי דר געלעבסט  
אגן אין דיגע אגריגע מרות אויב עס איז אין וויא פר האגריין ראס אגן סעניגהיים בלויז דו  
ברארקסט ויך געלעבסט תמיד אויב גלייבן אויב דו האסט די מדה פון אגן סעניגהיים ווער  
כאלהים אגן נעם דר גאט צו הילף דר צו וסאל אותו אגן קעם דס פון אים אגן ביין פונעם זאל ויין  
דר מיט להתקרב אליו כדי דו זאלקט ויך צו אים סתבך ויין צו גלייבן צו ויין ווילן אולי ישייך לך  
קאמך וועט ער ביין געבט צו הערין אזי וועט ויך פירן דר צו ויכין לך הדרך אליו אגן וועט דר זא  
ריקטן דעם וועג דר צו כמו שמתפללים החסידים וואו די פארקע לייט בעטן נאך וייער תפלה אלהי  
נצור לשוני מרע מיין גאט הריט מיין צוג פון צו בייך געלעבסט זאכן ושפתי מדבר טרמה אגן מיגע  
לעקצין הריט פון צו בייך שאלקראפטיגע זאכן ולמכללי אגן צו מיגע פלוכרם נפשי תדום זאל מיין  
לייב זעטל שווייגן ונפשי כעפר לכל תהיה אגן מיין לייב זאל ויך פר אגלייבן ווירגין באגלייבן וואו  
דאס זעטל פון דר ערד והזהר מהדוה לבך אגן היט ויך פר ביגע בייגע הרדוהים פון ביין באגן  
אגן פון דעם אגן בייך פון דעם יצר הרע וואס ער וויל דר אגער בייך במה שיביאך מיט דעם  
וואס ער קאן דר ברייגע צו הרקבים אגן צו נאך אגן הערשאפט ובקשת השררה אגן צו בעדען  
הערשאפט אגן הרקבים אגן געוועלטקייט זאלקט ויך דער פון אגן אגן זכור ונכתי אגן  
שלמה המלך האט שוין לאנג מוהר געווען אגן האט געוויזן דעם מיטל קעגן אגן דעם גלייבן  
וועג צום קעניגשין אויף דר וועלט כאמרו מיט דעם וואס ער האט געזאגט אין משלי שנים שאלתי  
מאתך ונני ופן אורש וננכתי. וואס ער האט געזאגט אגן בייך פון ליגין הרחק ממני דער  
ווייכער דר פון מיר אגן ווייכער ואגן ער פון אשבע וכחשתי מאתך ונני ופן אורש וננכתי. וואס ער  
זאגט פר לייקענען ופן אורש וננכתי אגן מאכט וועל איד צווישן ויין וועל איד גלייבן. ואגן דער  
מלך הקצה אזי וועט אגן מיין ברורד ואל תתעלם אגן פר הויל דר גיט פון צו הוילן די ווייכאג  
פון דר נאך וואס דו האסט זאלקט גיט פר הוילן צו הוילן עס מנפשו ומסדותיך פון דר אגן פון  
בייגע מרות מיט די רפאות וואס אגן האב דר געלעבט אין דעם שער ואל ימנעך מה מה אגן לא

לו הבחלים המועילים שיוכל להתרפא בהם כשהוא מתעסק בהם אין מן הוריות שיתאחר מה ויאמר ימצאני מה שימצא חברי העורים ואלו היה אחד מהם שומע אותו ואמר המאמר הזה היה לוועל למאמרו ומסכל עצתו וכפי זה עיין לנפשו והשתדל לה בכל כחך ואל תתעלם ממה שיועילך בעוה"ז ובעוה"ב מן תמות מכלי השנת מאוייך מן המעלות והמחזות אשר ביכלתך להשיגם כמו שאמר החכם (שם סל) תאות עצל תסיתנו ואמר (שם כד) על שדה איש עצל עברתי ועל כרם אדם חסר לב ושאר הענין, והאלהים יורנו ואותך דרך עבודתו ברחמיו ובחסדיו אמר:

נשלם שער הששי. בה' תתהלל נפשי:

## שער השביעי שער התשובה

בביאור אופני חיוב התשובה וגבוליה ודבריהם התולים בה. וה פתח השער:

**אמר** המחבר ספני שקדם מאמרנו בכניעה והוא שורש התשובה והתחלתה ראיתי (ס"ו ראוי) לסמוך לה באור נדירה ואופני השלמתה ואומר תחלה בחיוב התשובה

### מרפא לנפש

כפי מידתו של מה שכתבתי על סוף ס' כולם כללתי דברים נפלאים: יורנו מדבר נעזר: ואותך כלומר כסדר סוף סוף וחסדו דרך עבודתו נכתבו להכיר:

אמר המחבר ספני כי באור נדירה כל המושג שהיה מושגו כלום כלו מלש כמו שיסבחו בס"ד ופי' וס' וס' לא יכלו כל גודל המושג שיסבחו ס' ענין סוף מנחם וס' מלש כהמנחה כמ"ל ביום שער סיחה ע"ס: מהרהלות

דיק דער פון גיט פון פרייטן מה שתרואה עליו ויחיל דו עקדקט אויף דעם פיל אנדערע לייט מרתעלם פיל וייער פון גילין צו הילין וז' פון דעם ווייטאג און פראקטין גיט אונזעם צו דאזין די גאנץ והאמר וועקט וועלן זאגן ימצאני מה שימצא לאו כור גרייך וואס עס וועט זיי גרייך און וויא עס וועט זיין מיט וויא וועט זיין מיט כור אויף נאקט דאס גיט זאגן כי העני ווארם ווען איין פריינדער גרייט רעקטע רפאות שיוכל להתראות וואס ער זאל מיט וויא גיילט ווערן אז ער זאל דרינגן עקס וזין אין מן הוריות אז דם דאך גיט קיין חכמה אז ער זאל די רפואה גיט מאן ויאמר און זאל זאגן ימצאני לאו כור גרייך ווס פייגע חברים די פליינדע וועט גרייך וויא וויא זיין פליינד וועל איך אויף פליינד זיין ואלו היה אחד מהם און ווען איינער פון וויא זאל קערין וויא ער זאגט די דאזיגע הייד היה לוועל וואלט ער דאך גישפעט פון וועג רייד ומסכל עצתו און גיבאלטין זיין עצה פאר איין נארישקייט וכפי זה עיין לנפשו דרום פראקט גוט פון דיין לייב והשתדל לה און פלייט דיק פון איינס ווערן מיט נאר דיין פראקט ואל תתעלם און נאקט וז' גיט פאר דאזין ממה שיועילך פון צו מאן דם ווס קאן דיר וועלפן אויף דיר וועלט און אויף עקדע וועלט פון חמות מאכר וועקטע שטארקן מכלי השנת מאוייך און וועקט נאך גיט האבן גיגרייכט דיין גילוסקייט פון די גוטע מעלות אשר ביכלתך וואס דו דאקט נאך איינער אין דיין יכולת צו גרייך וויא וויא דר חכם שלמה המלך האט גיזאגט אין מושלי תאות עצל מחזינו דם גילוסקייט פון דעם מושלי מאן דאס מוט אים מיטן און נאך שמיים דארטין וז' שדה איש עצל עברתי איך בין איינר גפארין ביי דעם פליינד פון אפליין מאן ועל כרם אדם חסר לב און בריא דעם וויין גאדלן פון איין אדם פאר שטארקן מאן ושאר הענין און וויא ווייטק שמיים זאגט דר מחבר והאלהים יורנו ואותך און גאט זאל לערנן זאגן און דיק וואס רוא לערניקט דעם ספר דרך עבודתו דעם וועג פון זיין דיקט און ער זאל דאס מאן ברחמיו ובחסדיו מיט זיין רחמנות און מיט ווייטק חסדים אמן:

אמר המחבר זאגט דער ספר ספני שקדם מאמרנו בכניעה ויחיל כור האבין פריינד גיזאגט פון דעם אנקער מענקייט וויא שורש תשובה און דם אנקער מענקייט איז דר נדירה פון דר תשובה והתחלתה און איך זאל הייב ראיתי לסמוך לה ראב איך געזען דער פריא צו שטעלן באור נדירה דאס פליינדע פון די זאגן וואס פראקט זיין צוא דער תשובה אז זאל וויא זיין אין גאנצן רעקט פאר עקס ואופני השלמתה און די אופנים וויא ארם די תשובה זאל אין גאנצן זיין ואומר תחלה וועל